

Spoštovani kolegice in kolegi, dragi gosti

Prisrčno vas pozdravljam na današnjem slavnostnem dogodku, podelitvi nagrade Društva krajinskih arhitektov Slovenije. Društvo je nagrado ustanovilo leta 2002, oblikovala jo je arhitektka Evita Lukež. Sestavljata jo steklen pladenj in listina, položena v škatlo. Osnovni oblikovalski motiv so javorjeva semena, ki so nežno raztresena po pladnju in listini. Kot ste lahko opazili, jih je zaneslo tudi na vabila. Prav v tej motiviki javorjevih semen, ki jih veter lahko raznese daleč naokoli in jih je moč najti daleč od matičnega drevesa, se skriva pomembno sporočilo v kontekstu podelitve društvene nagrade. Simbolizira posameznika, ki je žarišče idej in pristopov, jedro pretoka znanj v prakso in vir širjenja stroke. Letošnji nagrajenec je profesor Janez Marušič, ki združuje vse te vrline in jih uspešno razširja mlajšim generacijam. Prepričana sem, da profesorja Marušiča vsi poznate. Kljub temu dovolite kratek povzetek iz utemeljitve za nagrado za življenjsko delo*.

Profesor Marušič je v okviru študija krajinske arhitekture na Biotehniški fakulteti zasnoval in vodil področje krajinskega in varstvenega planiranja in s tem odločilno vplival tudi na razvoj prostorskega načrtovanja pri nas. Nadgradil je takrat najnaprednejše ameriške metode. V planerski postopek je vpeljal presoje vplivov na okolje in tako že pred desetletji začel z uveljavljanjem načel vzdržnega razvoja, ki so se v načrtovanje prostora na slovenskem vpeljale v veliki meri prav skozi krajinsko načrtovanje. S številnimi strokovnimi in znanstvenimi deli in s pronicljivimi odzivi na aktualno problematiko urejanja prostora je v preteklih desetletjih soustvaril sistem vrednot na področju prostorskega načrtovanja, pri čemer je dosledno izpostavljал potrebo po utemeljeni presoji, iskanju alternativ in transparentnosti.

Svojo strokovno pot je začel kot kmetijski inženir na Komunalni v Novi Gorici, kjer je skrbel za vzdrževanje javnih zelenih površin v mestu. Skrb za urbanistično urejanje mesta in pragmatičnost komunale sta ga gnala naprej in z učenjem smučanja si je prislužil pot v ZDA. Po izkušnjah, ki jih je pridobil v ZDA, kjer sta nanj odločilno vplivala prof. Lewis in prof. McHarg, se je v dogovoru s profesorjem Dušanom Ogrinom zaposlil na Biotehniški fakulteti kot strokovni sodelavec na danes že legendarni nalogi »Metodologija krajinskega planiranja na primeru Goriških Brd«. Zaradi raziskovalne narave naloge se je iz specialističnega študija prepisal na magistrski študij krajinske arhitekture. S tem je bila začrtana njegova strokovna pot v krajinsko in prostorsko planiranje, ki je prerasla v živo in strastno skrb za urejanje prostora. To strast v vsem izžareva še danes.

Iz obširnega opusa del bi na tem mestu izpostavila njegovo sodelovanje pri pripravi prostorske zakonodaje, zlasti tiste iz leta 1984, ki je bila takrat najnaprednejša v Evropi. Najnaprednejša zato, ker je v sistem načrtovanja prostora vgradila optimizacijo, to je usklajevanje in iskanje najboljših možnih poti prostorskega razvoja. Metode in pristope, ki bi to omogočali, je profesor Marušič s kolegi iz Oddelka za krajinsko arhitekturo na BF nenehno izpopolnjeval in dopolnjeval. Prav v tem prizadevanju za demokratičnost odločanja o rabi prostora je skrito težišče vsega, kar je v dolgih letih prispeval k razvoju stroke.

Na svoji akademski poti ni bil dejaven kot predavatelj le v Sloveniji. Predaval je na Norveškem, Švedskem, v ZDA, na Kitajskem, v Zagrebu, na Dunaju in še kje. Priznanje za dvigovanje kakovosti pri poučevanju krajinskega planiranja na evropski ravni mu je 2009 podelila tudi evropska zveza šol za krajinsko arhitekturo, katere soustanovitelj v okviru Oddelka za krajinsko arhitekturo Univerze v Ljubljani je bil tudi sam.

Barbara Goličnik Marušič, predsednica DKAS

---

* Utemeljitev je pripravila prof. dr. Ana Kučan, Oddelek za krajinsko arhitekturo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani